

Վերջին ժամանակներու ռուսական ծանու- լան համախոս են երևում հաղորդագրություններ ռուս-թուրքական ռազմական սփյուռման մա- սին: Ըստ վերջին լուրերի, չի բացառվում, որ ԱՄՆ-ը կարող է հազվեցնել ռուսական հրթիռները: Բացում այն է, որ Թուրքիան լուրջապես կարող է մինչև 2010 թվականը իրեն արդարև ազդե- լի հակառակորդ հակաօդային հրթիռներին: Ծրագրվում է սերակալել հակաօդային ուժ մասկոթ, որոնցից չորսը տեղ կգան Ասամ- րուլում և ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը, ինչպես նաև այն վա- ռում, որտեղ մեծ է հարձակման վտանգը: Առաջիկայում Թուրքիայի լուրջապես կա- ռող է իրեն կանաչակցներ նաև ռուսական զենք վաճառող ձեռնարկությունները: Դասուկ նե- վում է, որ հարցերու մեծ հնարավորություններ ունեն C-300 համակարգերը, որոնք իրենց ռազ- մատեխնիկական քննարկումով զերազան- ցում են բոլորին, այդ թվում նաև անհրաժեշտ մասնակցներին:

ՌՈՒՐՈՒ ՀՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐՈՒ Մտակա

Հանրության ազակցությանը միայն հաջող արժանի ֆադախականություն

Երեկ Ազգային ժողովում լրագրողների օդակում հայտնվեց նորանձանակ արժանի գործերի նախարար Էդվարդ Նալբանդյանը: Մինչ այդ ԱԺ դաշինքում Իճնադա- ռության եր ածանցելը Գայասա- նի արժանի ֆադախականության մասնակցությունը կառավարության ծրագրում: Այդ մասին «Ազգը» հարց ուղղեց ԱԳՆ ղեկավարին: Նա նկատեց, որ սահմանադրությամբ Գայասանի նախագահն է իրականացնում արժանի ֆադախականության ընդհանուր ղեկավարումը: Ծրագրում նա նշված է, թե արժանի ֆադախականությունը կիրականացվի ԳԳ նախագահի հետ համատեղ ազգային անվանագրության ռազ- մավարության դրույթներին համա- լուսացնելով, ուստի ռազմավարու- թյան դրույթների կրկնությունը զուտ կավելացնի ծրագրի ծավալը և նու- ռույթ չէր դառնալի: Ըստ է. Նալ- բանդյանի՝ արժանի ֆադախականու- թյունը մասշտաբ հետևանք է լինելու արժանի ֆադախականությանը վերաբերյալ հարցեր համարումը ներկայացնելու և Իճնադախականությանը համարումը ազակցությունը սա-

խանց. «Ես կարծում եմ, որ մեծ բավական ծանադարի են անցել ԼՂ հարցի կարգավորման գործըն- քացում և արդարացի այն է, որ բանակցությունների սեղանին է գտնվում մի նախագիծ՝ առաջարկ- ներ, որոնք ներկայացված են Մինսկի խմբի կողմից: Դա արդյուն է ե- լառառել ցանկերի, և մեծ լուրջա- վոր են այդ առաջարկների հիման վրա բարունակել գործընքացը: Բայց մեր լուրջառաջարկումը հերի է, որ մեծ է Արցրեզանն էլ լուրջառաջարկում լինի: Արժանի ֆադախականությունը հիշեցրեց ՄԱԿ-ում Արցրեզանի անցկացրած բանաձևը, որն, ըստ նա, մեծ խո- ջընդուց դարձավ բանակցություննե- ռի գործընքացում, որանցից էլ առաջ Արցրեզանը Մինսկի խմբի գործու- նեությունը հարվածի սակ դնող նախագիծ դիմել է ՄԱԿ, որանցից էլ հետ ռազմասենյակ հայաարու- թյուններ էր հնչեցնում միաժամա- նակ կառուցողական մտքեցան- կոչեր հնչեցնելով: «Կամ աշխա- հում մի երկիր, որ դարձնեն և գլուխ գուլի, թե սասնադաշին ավելացնում է իր ռազմական բյու- ջեն: Դեռ ատու է՝ թե որ մեծ է

խառնվել մեր ներքին գործերին, ռազմական բյուջեն ներքին գործ չէ, չեմ կարծում, թե ռազմական բյու- ջեի 10 անգամ ավելացումը ներքին խնդիրների լուծման համար է», նկատեց է. Նալբանդյանը: ԱԺ դաշինքում, լուրջառաջարկում լուրջառաջարկում Ա. Նալբանդյանի հարցին, ԱԳ նախարարը նաև ասաց, որ կո- ռեկս չէ ԱԳ նախարարի կողմից զննահասակում սակ ԱԺ ընդունած որոշումը (հայաարարությունը), որն է հարգել այն, և Մինսկի խմ- քի օրգանական բանակցություննե- ռի բարունակելու ֆունդ միզուցեց դա միտ ուղում էր, որոն հարցերի լուրջառաջարկում էլ լուրջառաջարկում է այդ հայաարարությունը: Մի անգի օրից՝ մայիսի 6-ին Ա- ռաարուրում կայանա Գայասա- նի և Արցրեզանի արժանի գնա- ռախությունների ղեկավարների հանդիպումը, միզուցեց դա մասն- ղողական հանդիպում է, քայց է. Նալբանդյանը իրապ ունի, որ բու- վանդակալից հանդիպում է լինելու և հանդիպումից հետո կողմերը հայաարարելու են, որ բարունակելու են բանակցությունները: Մ. Խ.

Արցրի 24-ի առթիվ, թեկուզ ուրագումով, ուղերձ է հղել Բարսեղ Երանյան

Մեծ եղեռնի 90-րդ տարելիցի առ- թիվ, թեկուզ ուրագումով, ոչ թե առ- թիվ 24-ին, այլ 29-ին ուղերձով հան- դես է եկել նաև Դեմոկրատական կու- սակցությունից ԱՄՆ նախագահու- թյան թեկնածու Բարսեղ Երանյան: CNN-Turk-ի իրազեկմամբ, ուղերձում Երանյան լուրջառաջարկում է, որ ԱՄՆ-ը լուրջառաջարկում մասնախ Գայոց ցե- ղապառարությունը: Նա միաժամա- նակ ասել է, որ լուրջառաջարկում է ան- ղիկախ համայնքի՝ Ցեղապառարու- թյունը մասնախելու Թուրքիային հա- ճաբար կողմ, ինչը հավանություն չի ալիս այդ հարցում լուրջառաջարկում Կապիտուլյացիոն ուղերձում դիմումա- նը և դա անդրադարձի իր մասնախ- թյունները անձամբ փոխանցել է ղեկառարար Կոնգրեսից Ռայսին: Ըստ վերոհիշյալ աղբյուրի, ԱՄՆ նախագահության մյուս թեկնածու- ներ ղեկավարա Գլադի Զիլիբոսն ու հանրապետական Յոն Մակկեյնը ու- ռեն ուղերձ չեն հղել: < Գ.

Պիսեր Մեմենքին կայցելի Գարաբաղ

Գարաբաղին կովկասում եվրո- միության հասուկ ներկայացուցիչ Պիսեր Մեմենքին ծրագրում է մայիսի կեսին այցելել Լեռնային Դարաբաղ: Ինչպես հաղորդում է ԱՊԱ-ն, «այդ այցը նույնպես է հետադարձում վսա- հուրություն հաստատել Լեռնային Դա- րաբաղի հայկական և արցրեզան- կան համայնքների միջև»: Գործա- կալությունը հաղորդում է նաև, որ Պ. Մեմենքին այդ նախաձեռնու- թյամբ հանդես էր եկել անցած ար- վա ամսանը և ցանկություն հայ- ճել իրականացնելու սեղաններին: Սակայն որո լուրջառաջարկում այցը չէր կայացել, հաղորդում է «Լուրջա- ղաբաղ»:

Նոր դայանազիր կնեելու համար էլցանց դեմ է չէ գնալ. իրենք կգան

Գանույին ծառայությունները կար- գավորող հանձնաժողովի երեկ կա- յացած նիստում Իճնադախական հանձ- նաժողովի 2007-ի հուլիսի 6-ի որո- ձան մեջ փոփոխություններ կատարե- լու հարցը և որովհետև՝ գործող էլեկ- տրամատկարանում լուրջառաջարկերը հանձնաժողովի հուլիսյան որո- ձամբ հաստատված օրինակելի ձևին համադաստատվածները և էլեկտ- րամատկարանում լուրջառաջարկերը վերակնեելու ժամկետը երկարաձեղ մինչև 2008-ի նոյեմբերի 1-ը:

Ընդ որում, հանձնաժողովի որո- ձամբ «Գայասանի էլեկտրական ցանցեր» ընկերությունը դայանա- ձագրերի կնեումը լուրջառաջարկ է կա- տարել իր ներկայացուցիչների կող- մից քննակնեելու այցելությունների միջոցով: Գլխավորում, որ հենց այս անցու- թյամբ ապրիլի 12-ին «Ազգը» հրա- դարակել էր «Գայասանի էլեկտրա- կան ցանցերի» մի հայաարու- թյան մասին. «Ինչն է իրականում ալիս ընկերությանը ստանալու

լուրջառաջարկ անց՝ «Աստու»: հա- ղուցել է Բիլի առաջին լիզայում: Այնուհետև անողջական վիճակը թույլ չի սկել բարունակել մարզա- կան կարիերան: «Աստու» հետ դայանազիրը վերջապես հետո նա ֆինանսական խնդիրներ է ունե- նում՝ ոչիս խնամեր 6 հոգանց ըն- ճանից: Ընտրում է զարսուղի ծանա- դարի: 2007-ի ապրիլի 25-ին կանոն- նալ ուսիկանությունը հայտնվում է Վարդանյանների անց: Այստեղ էին գտնվում կողոպուտով զբաղվող Վարդանյանի 3 համերկացիներ, ում ֆուսբոլիսը ոչ միայն օրեա- նել էր, այլև արցունք արցրում խոսուկանել է, թե նրանց հարկադ- րանքի դայանազիրում ինքն էլ ան- ղեմ գործողություններ է կատարել: Ըստ դասախազության, մի բարի կանոններում Վարդանյանը մաս- նակցություն է ունեցել զողության 4 դեղների, իսկ 2-ում մեղավոր է մա- նայվել: Գարու Վարդանյանին ե- լու արվա բանախկություն են սկել: Ըստ էլեկտրական կայիցների, Վարդանյանն արդեն 290 օր անց- կացրել է նախնական կալանքի սակ:

Ըստ Freedom House-ի մեր վարկանիցը իջել է

Freedom House-ը հրադարակել է մանուկ ազատության վարկանիցը աշխարհում: Ըստ այդ ակալների, Գայասանը բարունակում է մնալ «ոչ ազա» երկիր և վասական միակրոնում, Փողոսի Ալի, Գլխ- նեայի, Մաղիկյան Գանադեսու- թյան, Մոլդովայի և Պակիստանի բարում 144-149-րդ տեղում է: «Ոչ ազա» երկրների բարում է նաև Վրասանը, իսկ Արցրեզանի վար- կանիցն էլ ավելի ցած է, որտեղ ըստ զեկույցի, թերթեր են փակվել և 8 լրագրող է ազատազրկման դասա- դարակել: Ա. Հ.

Ֆուսբոլիս Վարդանյանին երկու արվա բանախկություն

Ըվեյցարական մի բար մարզա- կան լրատու աղբյուրներ, ինչպես նաև «Biele Tagblatt»-ը տեղեկաց- նում են, որ վսանվել է 37-ամյա նախկին ֆուսբոլային ասոլ «Լա- զանի», ԿԵ-ի, «Չերվեթթի», «Ա- ռաուի» կազմում ստղերիցայի 150 խաղի մասնակցած Գարու Վար- դանյանի մարզական կարիերան: Գյումրեցի ֆուսբոլիսը, որը 6 համ քեռնե սայի սակ էր մնացել երկրաբարի ժամանակ, ոչ միայն լուրջառաջարկում էր մնացել, այլև նա- ճայված ֆուսբոլիս դարձել: Վարդանյանը կարիերան սկսել է «Շիրակից», տեղեկատու այլ աղ- րույթների հաղորդմամբ՝ Կիրովա- կանի «Լոսի» ակումբից, 1989-ին է տեղափոխվել Լեռնական, որ մնացել է մինչև 1997-98: 1989-99- ին առաջին անգամ մեկնել է արսա- սահման՝ Ջյուլի «Ֆուսուս» ֆուսբոլի 2-րդ բունդեսլիգա: 1998-2006-ին Վարդանյանը հանդես է ե- կել Գայասանի հավախականի կազմում: 2000, 2003-ին Արցուր Պեսոսյանի հետ խաղացել է ԿԵ (Young boys), ինչում է նախնական դերակատար են եղել: Գեո Վարդանյանը տեղա- փոխվել է Ժնեի «Չերվեթթե», մեկ

խաղաբեզան անց՝ «Աստու»: հա- ղուցել է Բիլի առաջին լիզայում: Այնուհետև անողջական վիճակը թույլ չի սկել բարունակել մարզա- կան կարիերան: «Աստու» հետ դայանազիրը վերջապես հետո նա ֆինանսական խնդիրներ է ունե- նում՝ ոչիս խնամեր 6 հոգանց ըն- ճանից: Ընտրում է զարսուղի ծանա- դարի: 2007-ի ապրիլի 25-ին կանոն- նալ ուսիկանությունը հայտնվում է Վարդանյանների անց: Այստեղ էին գտնվում կողոպուտով զբաղվող Վարդանյանի 3 համերկացիներ, ում ֆուսբոլիսը ոչ միայն օրեա- նել էր, այլև արցունք արցրում խոսուկանել է, թե նրանց հարկադ- րանքի դայանազիրում ինքն էլ ան- ղեմ գործողություններ է կատարել: Ըստ դասախազության, մի բարի կանոններում Վարդանյանը մաս- նակցություն է ունեցել զողության 4 դեղների, իսկ 2-ում մեղավոր է մա- նայվել: Գարու Վարդանյանին ե- լու արվա բանախկություն են սկել: Ըստ էլեկտրական կայիցների, Վարդանյանն արդեն 290 օր անց- կացրել է նախնական կալանքի սակ:

«Գրանդ Տոլիինգը» ծխախոսազործության ընդհիվ նոր ախասատեղեր է ստեղծում Տավուչի մարզում

ՆԱԲԻՆ ՄՈՒՐՈՒՄՆԵՐՈՒ Ծխախոսազործությունը Տավու- ռի մարզում մեծ թախ է առել՝ սկ- սած «Գրանդ Տոլիինգ» ինժնար- ձան օրվանից՝ 96-ից, երբ համա- գործակցությունը Տավուչի մարզի քննակնեելու հետ հանցեցրեց նուա- նոր ախասատեղերի ստեղծումը: Մայիսի մեկը ախասատեղի տն է. օրե անաջ հյուրընկալվեցին Տա- վուչի մարզի մի բար համայնք- ում՝ ականասե լինելով Տավուչի ախասատեղի ասոլային: Գա- մայնքների քննակնեելու այստեղ մեծ հողատարածներ են հասկա- ղել ծխախոսազործությանը զբաղ- վելու համար, միայն անցած արի Տավուչի մարզից մերել է մոտ 2 միլիոն կիլոգրամ ծխախոս: Մոտ 2 միլիոն դոլար է «Գրանդ Տոլիինգը» ծախսել Տավուչում, երբ ընկերու- թյան ինժնարի Միխայել Վարդա- նյանն ընթացից այդ տարածաբա- ռի լուրջառաջարկում: Տավուչի մարզում ուսույլ ծխա- խոսի անցման համար բոլոր քննակնեելու լուրջառաջարկում դայանյանը

համար են, իսկ Տավուչի քննակնե- ղելու և «Գրանդ Տոլիինգ» հետ համագործակցությունը արդեն ա- վանդում է դարձել: Գյուղացիա- կան սնեսությունները ընդգրկվե- լով ծխախոսազործության մեջ՝

ստեղծում են նոր ախասատեղեր: Գանադակցությունը իր հերթին նաև ռազմավարական նախնախ- լուրջառաջարկում ունի անբողջ հանրապետու- թյան համար: Տեղ է 3

28-2009 1353247

Ա շխույժ կինոկյանք ունեցող թուրքալուսավորչական հեռավորություն կա հայկական «Ոսկե ծիրան» միջազգային կինոփառատոնի հանդեպ: Առաջին իսկ արվանհից այդ երկրի ներկայացուցիչները մասնակցել են «Ոսկե ծիրանին», հետագայում ներգրավվելով հասկառու «Ռեժիսորներ առանց սահմանի» ծրագրում: Ասամբուլի «Անարյուն Կուլթուր» կազմակերպության հետ «Ոսկե ծիրանը» արդիի 11-14-ը Ասամբուլում անցկացրեց «Հայացք դասական ֆիլմերին» թեմայով սեմինարը, որը ներառվեց Ասամբուլի 27-րդ միջազգային կինոփառատոնի միջոցառումների ծրագրում՝ տեղ գտնելով նաև փառատոնի կառավարում: Այս սեմինարը կոչված էր հնարավորություն ընձեռել Հայաստանի ու թուրքիայի կինոգեներին

վրդ կինոնկարներ, հայկական կողմը, ցավով, դասական թեմայով նոր աշխատանքներ ներկայացնելու, ուստի եւ զուգարկվեցին Ֆրունզե Դովլաթյանի «Երկունք», Արսավազ Փելեյանի «Մեմ», «Տարվա եղանակներ», «Մեր դարը» կինոֆիլմերը: Եթե վերջին աշխատանքներն ամեն համաձայնությամբ կարելի է դիտել որոշ հայ կինոյի մշակույթի քարտեզում գլոբալիզացիայից ազդանքներ, որոնք նաև բացահայտում են մեր կենդանի կինոդասականի անհասկանալի մոտեցումը ոչ միայն հայոց, այլև մարդկության դասմարտական առիտառակ, աղա «Երկունք», որոշ դասական խաղարկային կինոնկար, արժանացավ թուրք կինոգործիչների հասնու ուսուցչությանը: Նրանց անսովոր թվաց ներկայացված ժամանակաբաժանի ու դասա-

ճառի տեսանկյունից դասակարգում ներկայացնել սակերների թատրոնի՝ հայերիս հաջ ծանոթ դարազուգի ստեղծման թուրքական արժեքները (ինչը դուրսից կարելի է հերքել դասա-մշակութային տեսանկյունից): Ի դեպ, այս կինոնկարի օտարասունք էր հայաստանից Հայկ Կուրախյանը, որն արժեքները արժեքներ աշխատում ու դասավանդում է թուրքիայում, մեծադեմ փնտրված ու հարգված դեմ է թուրքական կինոյում: **Օր երկրորդ** «Պատմությանը վերաբերող ֆիլմերը կինոնկարաչների ընկալմամբ» թեմայով զուգյ վարեցին «Միլիոն» կենտրոնական օրաթերթի սյունակագիր, թուրքիայում ճանաչված կինոնկարաչ, մեր հայրենակցուհի Ալին Թաճարյանի հետ: Նա կենտրոնացավ թուր-

քական արվեստի միջոցով փոփոխվող կինոյի միջոցով ընդհանուր դասակարգում ներկայացնելու, համարեալ թուրքական կողմը ներկայացրեց համանման փաստագրություն Կուրախյանի հույն-թուրքական հավանաբար վերաբերյալ: Դերիսի Չաֆալի ու Պանիկոս Քիզազանոսի «Չուգանիս ճամփորդություններ» ֆիլմը, նկարահանված ԱՄԿ-ի ֆինանսավորմամբ, հավասարակառ ժողովուրդները թողեց թուրքական եւ հունական կողմի ներկայացրած նյութի անհամաստեղծության դասմարտով: Այդուհանդերձ, բոլոր էլ կրկին համոզվում են, որ նման կենտրոնները կարևոր հայեր են հայ-թուրքական մշակութային երկխոսությունը շարունակելու ու զարգացնելու, երկու ժողովուրդների միջև աղճատված հարաբե-

Ազգերի Էկրանային հիշողությունը Շայ-թուրքական կինոհայացք դասմարտությանը

ԱՐՄԵՆԻԱ ԲԵՆԵՎՈՒՅՆԸ

եւ երիտասարդ կինոգեներացիներին՝ դիտումների ու կենտրոններին միջոցով տարգելու, թե ինչպես է կինոն մեկնաբանում դասմարտությունը, ու մշակելու համատեղ ծրագրեր:

Մրախ հայեցակարգ

Ինչ խոսք, հայերի եւ թուրքերի միջև դասմարտության վերաբերյալ խնդիրների կենտրոնում չի կարող կայանալ, եթե թուրքական կողմն ի սկզբանե ժխտողական կեցվածք ուղեգրի մեր դարավոր հիմնախնդրի հանդեպ: Բարեբախտաբար, թուրքիայի ազգային փոփոխությունների մշակութային ժառանգությունը վերհանելու առաջնությունը նվիրված «Անարյուն Կուլթուր», ի դեմս նախագահ Օսման Քալալայի ու նրա շուրջը համախմբված գործիչների, սեփական դասմարտության հանդեպ ունեն միանգամայն մրախ եւ առողջ երկխոսության դասարան դիրքում:

Եվ ահա հայաստանյան 12 հոգանոց դասակարգությունը 4 օր շարունակ հյուրընկալվեց «Անարյուն Կուլթուր» նախագահ Օսման Քալալայի՝ Ասամբուլի կենտրոնական թաղամասերից մեկում գտնվող «Շաբան» տախարակ մի շինություն, որը նախկինում եղել էր Քալալայի մեծ հոր ծխախոտագործական դասարանը, իսկ այսօր վերածվում է մշակութային կենտրոնի՝ հարմար հասկառու կոնցեպտուալ արվեստի միջոցառումների համար:

Օր առաջին

Հանդիպումը բացեցին Ասամբուլի միջազգային կինոփառատոնի սնորհ Ազիզ Թազա, «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնի գեղարվեստական սնորհ Սուսաննա Հարությունյան եւ Օսման Քալալայան: Հայ կինոյում դասակարգության հարցերի վերաբերյալ ելույթներ ունեցան կինոլուսավոր, «Ավես» համազգային դասարանային գլխավոր խմբագիր Ռուզան Չաֆալյանը եւ տղերիս հեղինակը: Մասնակցների թվում էին նաև արքայադուր, մշակութային գործիչներ, հիմնականում երիտասարդ թուրք կինոգործիչներ, որոնցից մի հանրահայտ ֆիլմերը դիտելու առիթ ունեցան (նրանցից Ալի Բեքիլը ներկայացրեց Հրանտ Դիմիտի Նվիրված «Հրանտ» կարճամետրաժ ֆիլմը): Իրենց հերթին թուրք կինոգործիչները հնարավորություն ունեցան դիտելու երիտասարդ հայ թեմայիցիների մի համար աշխատանքներ, որոնցից հասկառու ժողովուրդից Դիանա Կարոյանյանի «Աճան արեւ» արժանացավ: Նեմե նաև, որ մեզ հետ էր «Ավես» կինոլուսավոր Սիբիլ Զեյնեբն ու մեկ այլ երիտասարդ դուրսահայ Հրանտ Գադարյանը, որը մեզ օգնում էր թարգմանության անհրաժեշտությունը դրոյում: Մասնակցները զուգարում էին նաև դասմարտության անը-

կան հերթերի դրվագայնական էկրանային մեկնաբանությունը: Կարողում մշակութային ծեծարվածք իրականացնող «Անարյուն Կուլթուր» անդամների համար հասկառու երիտասարդական երկունքի տեսնել իրենց հաջ հայ-թուրքական դասական կարծիքից ինչ-ինչ մանրամասներ: Թուրքական կողմը ներկայացրեց լիամետրաժ 2 կինոնկար, երկուսն էլ կասկերգության ժանրով: Բոլորին դուր եկավ Սերը Այուրեյան երկունքի «Ինքնաբերական» մի երիտասարդական դրվագ 1980-ականների սկզբին թուրքիայում գինեգործական հեղափոխական ժամանակաշրջանից, երբ մի կողմից մեծվում էր դեմոկրատական շարժումը, մյուս կողմից արգելվում ազգային փոփոխությունների (սկզբից դեմոկրատական) մշակութային գործունեությունը: Բեմադրիչին հաջողվել էր մտադրել դիտարար ու հեռավորաբար, գրեթե անհայտ իրավիճակներով հարուստ մի դասմարտության ստեղծելով հանդերձ հարուստ մնալ դասական թուրքիայի համար հրաշալի մնացող խնդիրներ: Երկրորդ խաղարկային ժառանգությունը եղել Ալայի «Հաջիվաթ» աշխատանքն էր: Այս կասկերգության գործողությունները կասարկում էին կոնկրետ դասական ժամանակաշրջանում (օսմանյան դասմարտության արալույթին) ու միտում ուներ զվար-

ական կինոյի կարծախոսի վրա, նեղով, որ թուրքական մշակութային մեջ կա հայի կարողություն մի կերպար, որը մի հանրապետական արագություն էր թուրքական կինոյում: Զննարկմանը ներկա գտնվող սեղաններին հեռավորում էր հասկառու Մեծ եղբուն՝ խաղարկային էկրանին արագության հարցը: Նուրբություն չէր նկատել, որ թե՛ հայ, թե՛ թուրք կինոգործիչներն ընդհանուր առումով գոհացուցիչ չեն համարում այդ թեմայով համաշխարհային կինոյում կասարկված մեծ ֆիլմերի փորձերը: Միեւնույն օրը «Կինոն դասմարտության դիմաց» թեմայով խոսեցին դոկտոր-դոկտոր Այսե Բուրան եւ մշակութային Հայ Բալայանը: Այդ հանդիպումից հետո մասնակցներից ունեցավ հարցազուգյ սեղանից ԷՖ-Բի-Սի հեռուստաընկերությանը: Թուրքական ու արալահայ մամուլը, ի դեմս «Դուրիթի», «Ավեսի», «Մամուրա» թերթերի, նույնպես անդարդաձայն հանդիպումը:

Օր երրորդ

Հայ եւ թուրք մասնակցները դիտեցին հայաստանյան «Այգեդար» եւ արքեբանական «Ալիբեյի» վավերագրական ֆիլմերը, կենտրոն կայացավ սցենարիստներ Տիգրան Պատկեպյանի ու Մերալ Օլայի հետ: Նվազ կինոնկարներ, ինչպես հայտնի է, ներկայացնում են հայկական եւ արքեբանական երկու սահմանակից գյուղերի բնակիչների հիշողություններն ու բարձրամայն մտումները հարուստ գյուղի հետ երբեմնի բարդացված հարաբերությունների ու արցալայան

ություններն արվեստի միջոցով փոփոխվող կինոյի միջոցով ընդհանուր դասակարգում ներկայացնելու, համարեալ թուրքական կողմը ներկայացրեց համանման փաստագրություն Կուրախյանի հույն-թուրքական հավանաբար վերաբերյալ: Դերիսի Չաֆալի ու Պանիկոս Քիզազանոսի «Չուգանիս ճամփորդություններ» ֆիլմը, նկարահանված ԱՄԿ-ի ֆինանսավորմամբ, հավասարակառ ժողովուրդները թողեց թուրքական եւ հունական կողմի ներկայացրած նյութի անհամաստեղծության դասմարտով:

Շարունակությունը՝ հուլիսին

Ասամբուլում մեր ելույթների եւ առանձնագրույցների ժամանակ մշակույթի ժառանգությունը վերհանելու առաջնությունը նվիրված «Անարյուն Կուլթուր» նախագահ Օսման Քալալայի ու նրա շուրջը համախմբված գործիչների, սեփական դասմարտության հանդեպ ունեն միանգամայն մրախ եւ առողջ երկխոսության դասարան դիրքում:

Եվ ահա հայաստանյան 12 հոգանոց դասակարգությունը 4 օր շարունակ հյուրընկալվեց «Անարյուն Կուլթուր» նախագահ Օսման Քալալայի՝ Ասամբուլի կենտրոնական թաղամասերից մեկում գտնվող «Շաբան» տախարակ մի շինություն, որը նախկինում եղել էր Քալալայի մեծ հոր ծխախոտագործական դասարանը, իսկ այսօր վերածվում է մշակութային կենտրոնի՝ հարմար հասկառու կոնցեպտուալ արվեստի միջոցառումների համար:

Օր առաջին

Հանդիպումը բացեցին Ասամբուլի միջազգային կինոփառատոնի սնորհ Ազիզ Թազա, «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնի գեղարվեստական սնորհ Սուսաննա Հարությունյան եւ Օսման Քալալայան: Հայ կինոյում դասակարգության հարցերի վերաբերյալ ելույթներ ունեցան կինոլուսավոր, «Ավես» համազգային դասարանային գլխավոր խմբագիր Ռուզան Չաֆալյանը եւ տղերիս հեղինակը: Մասնակցների թվում էին նաև արքայադուր, մշակութային գործիչներ, հիմնականում երիտասարդ թուրք կինոգործիչներ, որոնցից մի հանրահայտ ֆիլմերը դիտելու առիթ ունեցան (նրանցից Ալի Բեքիլը ներկայացրեց Հրանտ Դիմիտի Նվիրված «Հրանտ» կարճամետրաժ ֆիլմը): Իրենց հերթին թուրք կինոգործիչները հնարավորություն ունեցան դիտելու երիտասարդ հայ թեմայիցիների մի համար աշխատանքներ, որոնցից հասկառու ժողովուրդից Դիանա Կարոյանյանի «Աճան արեւ» արժանացավ: Նեմե նաև, որ մեզ հետ էր «Ավես» կինոլուսավոր Սիբիլ Զեյնեբն ու մեկ այլ երիտասարդ դուրսահայ Հրանտ Գադարյանը, որը մեզ օգնում էր թարգմանության անհրաժեշտությունը դրոյում: Մասնակցները զուգարում էին նաև դասմարտության անը-

Կարեն Շահնազարով. «Ռուսական կինոյի միջին մակարդակը ներկայումս բարձր չէ»

«Չե՛ր նոր ֆիլմը՝ «Անհետացած կայսրությունը» կարո՞ւմս է՝ հարցին Կարեն Շահնազարովը դասաստանել է հակիրճ. «Ոչ, դա կարո՞ւմս չէ, ես գնահատում եմ, բայց չեմ ցավում: Գուցե այն ժամանակ ավելի լավ էր, բայց ի՞նչ օգուտ ափսոսալուց: Կարծում եմ, խոսքը իրադարձությունները նկատելի են մաքուր առօրյա կյանքում: Մեզ բավում է, թե մեր երկրի ձևակերպողը որոշում է լայնամասշտաբով, նորությունների թողարկումով, մինչդեռ այն մարդկանց փոխարձակությունների մեջ է: Ընդ այնքանով եմ ծնվում ու կործանվում կայսրությունները»: Ֆիլմը հիմնված է սիրո եռանկյունու վրա, հեղեղված՝ կրեթով, հազեցած՝ 70-ականների իրադարձություններով: Դրանք այն ժամանակներն էին, երբ «Ռոլինգ Արոնզ» ձայնասկավառակը համարվում էր սիրելիի համար զոված լավագույն նվերը:

Շահնազարովը խոստովանում է, որ իր 12-րդ լիամետրաժ ֆիլմի՝ «Անհետացած կայսրություն» վրա օբկոդներ է սահմանել՝ սցենարը գրելով մոտ 30 անգամ, նույնիսկ՝ նկարահանման իրադարձություն: «Սիրո այդ դասնությունը կարող էր սեղի ունենալ ինչպես 70-ականներին, այնպես էլ ավելի վաղ կամ ուշ: Ֆիլմում ամենազվազանը սերն է»: Լա

միանգամայն բնական է համարում այն, որ իր ֆիլմերը նման են մեկը մյուսին: «Տարօրինակ կլինե՛ր, եթե այդպես չլիներ: Ես դրանում միայն դրական եմ տեսնում»:

1952-ին Կրասնոդարում ծնված Կարեն Շահնազարովի հայրը դարձարդի էր, մայրը՝ ռուս: «Շահնազարյանների տոհմի տղամարդիկ կամ զինվորականներ են եղել, կամ փաստաբաններ: Կայրս արձատվոր մարդ էր, չափազանց կրթված, հանրագիտարանային գիտելիքներ ուներ: Այդպիսի մարդիկ հիմա գրեթե չկան»:

Մտքի ներկայացնում ենք Քի-Քի-Միի ընթերցողների հարցերին Կարեն Շահնազարովի սված տասնամյակները:

- Ռուսական ֆիլմերը, մասնակի բացառությամբ, չեն ցուցադրվում միջազգային էկրանների վրա: Եթե նույնիսկ ցուցադրվում են, ապա ոչ այնպես լայնորեն, ինչպես մյուս երկրների ֆիլմերը: Ի՞նչ է կարծում, դա բոլորի՞ն է, թե՞ ռուսական ֆիլմերը դեռևս չունեն ստեղծագործական ու սեփական կարծիք մակարդակ:

- Այստեղ ինչ-որ սեփական կարծիք կա, մեզանում այժմ գոյություն չունի ռուսական ֆիլմերը արտասահմանում տարածող ընկերություն: Պարզապես չի ստեղծվել: Ժամանակին «Սովետդոկումենտալ» մեծ կազմակերպություն էր, սակայն ի չի դարձավ, ու հիմա չունեն մեկը, որի հետ կարողանալ աշխատել: Դա բավականին լուրջ խնդիր է: Ամեն ով տույն է դուրս գալիս ինչպես կարող է: Թեև կարծում եմ, որ ռուսական ֆիլմերի որակը դեռևս զուտացող չէ: Հասկանում եմ, որ խորհրդային ֆիլմերն այսօր ավելի մեծ հետաքրքրություն են առաջացնում: Դա նկատում ենք միայն, համախառն են կազմակերպում հետաքրքրաց ցուցադրություններ Ֆրանսիայում, Բրազիլիայում, Արգենտինայում, Լյուսեմբուրգում և այլուր:

- Որդես «Մոսֆիլմ» կինոստուդիայի ղեկավար ի՞նչ է մեծանարկում ինտելեկտուալ դիտարկություն կոչվածը վերացնելու համար:

- Միտք անում եմ այն, ինչ կարող եմ: Այդ հարցը միտք դնում եմ ամենաբարձր մակարդակի հանդիպումների, լինումների ժամանակ: Ամենուր ասում եմ, որ դիտարկությունը Ռուսաստանում աղետ է: Փաստորեն մեր կինոարվեստը կործանում են արժանաթիվ: Հիմնական զանազան զանազան DVD-ներից և ինտերնետից: Պիրատական արտադրանք

Ռուսաստանում արդեն իսկ կազմում է 90 տոկոս: Ցավով, եթե դիտարկում այդ երեսուրդ չկանիսի, ոչ «Մոսֆիլմ», ոչ էլ մեկ ուրիշը չեն կարող որևէ բան անել: Հարկավոր է կիրառել մեծակամ հստակ փառաբանություն:

- Ի՞նչ է կարծում, Ռուսաստանը դեմոկրատական երկիր դառնալու հեռանկարներ ունի՞:

- Հույս ունեմ, որ ունի: Դա երկարատև ընթացի է և ոչ ոչ ուրիշ: Մեզ դեմ է անցնել ոչ այնքան կարճ ժամանակահատված:

- Չե՛ր «Չե՛ր ֆաղաբ» ֆիլմի գլխավոր հերոսը անկարծառիտության բարոյական և հանցանք գործել, բայց դաստիարակությունն ու մասնագիտական դասակարգությունը թույլ չեն տալիս: Չե՛ր կարծում, որ այդ դաստիարակի և Պուսիսի մեջ ինչ-որ ընդհանուր բան կա:

- Հետաքրքրական հարց է: Անկեղծ ասած, չէի կարծում, որ ժամանակին այդքան խորն են գնացել: Պատահում է, որ հանդիսատեսը ֆիլմերի մեջ տեսնում է այնպիսի բաներ, որոնց մասին երբևէ չես մտածել: Հավանաբար դա վատ չէ...

- Չե՛ր այդ ֆիլմը շատերը համարում են մարդու գիտակցության մանիպուլյացիայի մասին դասական աշխատանք: Դու՞ք ցանկացել եք այդպես նկարահանել, թե՞ դիտարկողները ստացել է:

- Ֆիլմեր ստեղծելիս հազվադեպ չեն անում, դրանք զգայական դառնում են: Ես բաներ երբեք եմ ունենում ոչ այն դասաճանով, որ գիտակցաբար եմ հորինում, այլ որովհետև այդ դասին գտնում եմ գեղարվեստական այն լուծումը, որն ինձ ավելի վստահելի է

թվում: Հասկանում եմ, որ կարող է այլ կերպ ընկալվել, բայց դա ժամանակակից փոփոխություն է: Ամեն ինչ ժամանակակից է:

- Չե՛ր կարծում, որ ռուսական կինոն ավելի շատ նմանվում է ամերիկյանին: Այն ներքին զերմությունը, հոգին, որ բնորոշ էին խորհրդային կինոյին, ռուսական կինոն այլևս չունի:

- Միանգամայն համաձայն եմ, որ ռուսական կինոարտադրությունը ստեղծվել է զրոյից: Դա փաստ է: Խորհրդային հզոր կինոարտադրությունն ամբողջապես փլուզված է: Այս առումով կարելի է խոսել ինչ-որ նվաճումների մասին, սակայն գեղարվեստական կինոյի տեսանկյունից կարելի է ասել, որ այն կորցրել է իր ինքնատիպությունը, սեփական դեմքն ու ձգտում է նմանվել ամերիկյան կինոյին, առանց հազիվ ասելու, որ նրա հետ մրցելը բացարձակ անհնար է, որովհետև բոլոր դեմքերում ամերիկյան է Կարենը: Խորհրդային կինոն յուրօրինակ էր, ուներ զարգացում, ուժ և կինոհանդիսատեսին գրավում էր հենց այդ հատկանիշներով, իսկ ռուսական կինոն դեռևս հեռու է դրանից: Իհարկե, կան առանձին հաջողություններ, սակայն կինոարվեստը որոշվում է ոչ թե առանձին հաջողություններով, այլ միջին մակարդակով: Ռուսական կինոյի միջին մակարդակը ներկայումս բարձր չէ:

- Չե՛ր կարծում, որ կինոն մահացել է դեռևս անցած դարի 20-ականներին, ոչ թե Ռուսաստանում, այլ Արևմուտքում:

- Ոչ, չեմ կարծում: Այդ ժամանակներից ի վեր կինոարվեստը հասկանալի և ձեռքբերելի է ունեցել, սվել է հոյակապ վարդիաներ, արել բազում նորամուծություններ: Մյուս կողմից ինչ-որ առումով ժամանակակից կինոն բոլորովին այլ է, քան մեր երիտասարդության ժամանակ էր: Այն Դեյվիդը վերջերս ասել է, որ կինոն մահացել է: Ես նրա հետ համաձայն եմ, որովհետև կինոն դարձել է ավելի կոմերցիոն: Կինոբեմադրիչի դերը որդես հեղինակի բավականին նվազել է:

- Խոսելով կինոբեմադրիչի անհասկանալի մասին, հնարավոր է, որ ֆիլմ նկարահանելուց հետո հայտարարել, թե դա ձեր գործունեության վերջն էր:

- Չի ցանկանա, որ դա սեղի ունենա (ծիծաղում է): Թեմեք բոլոր բեմադրիչները ներքին վախ ունեն դրանից: Բոլորս հրաժարվում ենք, որ մեր ստեղծագործական կյանքը ժամանակակից է մեր ֆիզիկականից: Գալիս է մի դաս, երբ կորցնում ենք մեր ստեղծագործական ուժը: Բոլորս վախենում ենք հենց այդ դասից ու ցանկանում, որ այն վրա հասնի հնարավորինս ուշ:

- Վաղիսի Պոզների «Կրեմլն» հաղորդման մեջ վերջերս ասացի, որ չլուծված թագու՞մ խնդիրների դասաճանով Կարեն Շահնազարովը

սերի դեռ սոցիալական դժգոհություններ ունի:

- Մեր կյանքում այնքան խնդիրներ կան՝ կոռուպցիա, անարդարություն, հասարակության բյուրոկրատացում: Ամենական կյանքում բախվում ենք այնպիսի խնդրակույզի, որ եթե սկսեմք թվարկել... Ես սերի դեռ դժգոհ եմ, որովհետև, ինչպես վայել է արվեստագետին, իմ հայացքներով ավելի շատ սոցիալիստ եմ: Միտք մտածել եմ, որ իմ մասնագիտությունը նման է բժշկի աշխատանքին: Ֆիլմերս դասավոր եմ ստեղծել բոլոր հայացքների տեր մարդկանց համար՝ ծախսերի, ազգերի, կոմունիստների, լիբերալների, քրիստոնյաների, դեմոկրատների, բոլորի: Կյանքի որոշակի օրգանում դա դառնում է վստահալուր եւ բացարձակ անթույլատրելի: Չեմ սովորում հրաժարվել արտասահայություն ունի: «Արվեստագետը դեմ է փառաբանությանը և արվեստագետը դեմ է կարողանալու իրեն հեռու դառնալու դրանից»:

- Իսկ ինչու՞ չփոխվեց «Մոսֆիլմ» կոմունիստական խորհրդանիշը՝ բանվորը մուրճով եւ գեղջկուհին մանգաղով:

- Ինձ այնքան էլ հասկանալի չէ, թե ինչու է այն կոմունիստական: Դա Կերա Մովսիսյանի հայտնի փայտեղ է, որևէ կամ չեմ տեսնում սոցիալիզմի հետ: Այն դիտարկողն է «Մոսֆիլմ» խորհրդանիշը:

- Բավարարված ե՞ր «Անհետացած կայսրություն» ֆիլմի առաջին ցուցադրությունից:

- Արել եմ այն, ինչ ցանկացել եմ: Իսկ մնացածը բոլորովին այլ դասնություն է: Ֆիլմ ստեղծելու ժամանակ կինոբեմադրիչի համար կարևորը իր դասակարգումն ամբողջությամբ ժողովրդին համոզելն է: Կարծում եմ, ինձ ժամանակ է հաջողվել է: Այլ հարց է, թե ինչպես կընկալի հանդիսատեսը:

- Ընդունված է ասել, որ մեակույթը եւ փառաբանությունը փոխկառուցված չեն, եւ որ մեակույթը կարող է կարող օղակ դառնալ շարքեր երկրների բարիդրացիական հարաբերությունների համար:

- Մեակույթը դասավոր է այդպիսի լիցենզիա առաքելությունը ժողովուրդների միջև երկխոսություն հաստատելն է: Դա այն լավագույնն է, որ կարող է մարդկանց մեծացնել: Չի կարելի ասել, որ մեակույթը բնավ կարող չէ փառաբանության հետ, դա այն աստիճան է, որտեղ շարքեր ազգության մարդիկ կարողանում են միմյանց հասկանալ եւ իրար հետ մտնալ:

Կարեն Շահնազարովը ֆիլմից

Վախժանգ Դարչինյանն ավարտեց մարզումները հայաստանում

«Մթար» ընկերությունը ֆուսբոլի հանրայնության գլխավոր հովանավոր

Ամերիկայի հայաստանի ֆուսբոլի մասնաճյուղի մեջ առաջին անգամ հանրայնության առաջնությունը...

Վախժանգ Դարչինյանը (ձախող) հանրայնության գլխավոր հովանավոր Մթար ընկերությանը (Տախող) ընկերությունը հանրայնության գլխավոր հովանավոր հանրայնության առաջնությունը...

Մեր այն հարցին, թե հնարավոր է արդյոք, որ այդ գումարի որոշ մասը հասկացվի առաջնության մրցանակալիներին...

«Մթար» ընկերությունը ստորմանակների գանգ է հայաստանում եւ զբաղվում է մանրածախ առևտրով...

Քաղաքի վերանորոգման աշխատանքներին: Նա ռուսախոսներին ներկայացրեց, որ «Հոգար» մարզապահի մարզապետը...

Մովսիսյանը դաժանացի առաջատարի դիրքերը

Մեկուկես անգամ ավելի միջին ժամկետով և ավելի քան 50 անգամ մասնակցությունները...

Հասցեական կոնցեպտը նաեւ Մարգարյանն ու Պետրոսյանը, Գրիգորյանը...

Վերջին օրերի ժամանակ ֆուսբոլիստներին կառավարող հանրային կենտրոնի ղեկավարը...

Առաջին մասնակիցը «Մանչեսթր Յունայթեդն» է

Մայիսի 21-ին Մոսկվայի «Լուժնիկ» մարզադաշտում կայանալիքը չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչի առաջին մասնակիցը...

Ալեքս Ֆերգյուսոն («Մանչեսթր Յունայթեդ»)- Եառ ռուսալեզու եզրափակիչ մասնակցությունը...

Վերջին օրերի ժամանակ ֆուսբոլիստներին կառավարող հանրային կենտրոնի ղեկավարը...

Բելառուսացի դուռնակի նոր նվաճումը

Բելառուսացի դուռնակի նոր նվաճումը գրանցված է Գինեսի ռեկորդների գրքում, համաշխարհային ընդմիջումը...

Նրանց հրաշքը նրանց հարցնեց, թե ինչու ենք մենք այդքան հաջողակ...

Տեղի ղեկավարները մեզին արտագրեցին, որ մենք մեր հարցերից բացառաբար...

ԳՆՈՒՄ ԳՆՈՒՄ

Վախժանգ Դարչինյանն ավարտեց մարզումները հայաստանում

Վախժանգ Դարչինյանն ավարտեց մարզումները հայաստանում, որի անձնակազմը իրենց շեղ կզգեն այդ քաղաքում...

Ֆեյնադայի առաջին ընդհանուր հարցում է, որ անձնակազմը իրենց շեղ կզգեն այդ քաղաքում...

Ռոնալդոն մրցակցությունից դուրս է

«Մանչեսթր Յունայթեդ» դուրսագրված կիսապայուսակ Ջոզեֆ Պեյրեի մրցակցությունից դուրս է...

Բայրնի զօգին, որը հիմնադրվել է մրցակցությունում, նույն ժամանակ...

Advertisement section titled 'ՏՈՒՆԻՐԱՆ' containing various real estate and business listings with contact details and prices.

- ♦ 12-14 000 000 դրամ ամսական պետական հարկեր
- ♦ Բեռների 100% առաքում ժամանման օրը
- ♦ Սուրհանդակների երթուղուց տվյալների հաղորդման նորագույն տեխնոլոգիաներ
- ♦ Բեռների ամենօրյա արտահանում (բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից)
- ♦ Մեկձար մաքսային խորհրդատվություն եւ մաքսային ձեւակերպում հավելավճարով
- ♦ Սուրհանդակի անվճար այցելություն հաճախորդի հասցեով
- ♦ 10 սուրհանդակային երթուղի, որը հնարավորություն է տալիս այցելելու հաճախորդին՝ պատվերի ընդունումից 30-40 րոպե անց
- ♦ Ծառայության դիմաց վճարի ճկուն համակարգ. վճար՝ կանխիկ գումարով, փոխանցումով, վճարում ստացողի կողմից, 3-րդ կողմի վճարում
- ♦ Բարձր որակավորում ունեցող անձնակազմ՝ պատրաստ խորհրդատվության եւ բեռնափոխադրման յուրաքանչյուր ոլորտում տրամաբանական որոշումներ կայացնելու
- ♦ Ստանդարտ եւ ոչ ստանդարտ փաթեթավորման լայն ընտրանի
- ♦ Ինտերնետով, էլեկտրոնային փոստով եւ բջջային հեռախոսով բեռների ինքնուրույն հետեւելու հնարավորություն
- ♦ Տվյալների բազայի եւ առաքանու հաշվառման համակարգ ստեղծելու միջոցով էլեկտրոնային որոշումներ հաճախորդների համար
- ♦ Մտապահվող հեռախոսահամար 58-66-88, որը երբեք զբաղված չի լինում եւ միշտ պատրաստ է Ձեր զանգն ընդունելու
- ♦ 350 մ² տեսակավորման եւ գրասենյակային տարածք քաղաքի կենտրոնում (բ.Երեւան, Սմիթյան 27) եւ 1700 մ² նոր կառուցվող կարգո տերմինալ

«Յումակս» ընկերությունը՝ DHL-ի ներկայացուցիչը Հայաստանում, շնորհավորում է Ձեզ գարնանային տոների առթիվ եւ հայտարարում է 20 % զեղչ բոլոր այն ներմուծվող փաթեթների համար, որոնց ֆաբրիկայի գերազանցում է 5 կգ-ը եւ փոխադրման համար վճարումը կատարվում է Հայաստանում: Իսկ 2 ամենաակտիվ հաճախորդները կստանան արժեքավոր նվեր:

Ուզում եմ նաեւ տեղեկացնել, որ Հայաստանից արտահանվող բոլոր 5 կգ-ը գերազանցող փաթեթների մաքսային ձեւակերպումը «Յումակս» ընկերությունը կկատարի անվճար:

Այս առաջարկը գործում է մինչեւ 2008 թ. հունիսի 1-ը:

ԳՈՒՅՁԳԻ ՇՆՄԱՐ ԶՆԵՂՈՒՄՆԵՐԸ 58-29-60